

Maade har fortolket denne Sag. Efterat have undersøgt alle Lovsteder, der angaae denne Gjenstand, stiller Sagen sig dog meget simpel for mig, nemlig saaledes, at denne Byrde ikke er lagt paa Andre eller kan hvile paa Andre efter Lovgivningen end paa dem, der nyde Godt af de nedlagte Degnekalds Indtagter, og dette har det danske Cancellie forklaret derhen, at det var Skolelærerne; men denne Fortolkning vil vistnok aldrig kunne holde Stik. Thi vel er det sandt, at Skolelærerne paa de fleste Steder have oppebaaret en Deel af de nedlagte Degnekalds Indtagter, men kun som *Equivalens* for hvad de lovmæssigt skulde have. Det er saaledes virkelig ikke Skolelærerne, der have nydt Godt af disse Indtagter som Tillæg til den engang lovbekendte Løn, men det er tværtimod Skoledistricterne, som have nydt Godt deraf til at lønne deres Skolelærere, og der er saaledes ingen Tvivl om, at Forpligtelsen til at besørge Embedsbreve for Geistligheden i Almindelighed hviler paa Skoledistricterne og ikke paa Skolelærerne. Det er kun meget faa Steder, hvor Skolelærerne oppebære nogen speciel Indtægt som den, der er omhandlet i § 31, og det er kun paa disse faa Steder, at denne Pligt kan siges at hvile paa Skolelærerne eller, rettere sagt, egentlig paa Kirkesangerne; det er saaledes, efter min Overbeviisning, de allerfærreste Steder, hvor denne Forpligtelse paahviler Skolelærerne, men paa de fleste Steder paahviler den Districterne og ingen Anden. Men det danske Cancellie har forklaret det saaledes, at, da Skolelærerne oppebære en Deel af de nedlagte Degnekalds Indkomster, skulde de ogsaa bære den Byrde, at besørge Embedsbreve for Præsterne.

Cultusministeren: Idet jeg skal overlade det til en Anden, som, jeg troer, vil gjøre det med fuldstændig Grundighed og Klarhed, at godtgjøre, af hvilke Grunde endnu i dette Dieblik Forpligtelsen hviler paa Skolelærerne, skal jeg blot med Hensyn til, hvad der yttredes af den ærede Landstthingsmand, som sidst havde Ordet, gjøre 2 Bemærkninger, som angaae det Omfang, hvori Byrden skal være bleven krævet af Skolelærerne. Den ene er den, at, om Byrden maaskee enkelte Steder er gaaet udenfor det Lovhjemlede, saa tør jeg

dog til Forsvar og Ære for den danske Geistlighed sige, at den i en Række af Aar er paa de fleste Steder krævet langt indenfor de Grændser, som jeg troer, selve Loven, strengt fortolket, hjemler. Der er hele Provstier, hvor denne Byrde slet ikke kræves, og i de senere Aar navnlig have Præsterne mere og mere frivilligt renonceret paa at faae deres Breve befordrede paa denne Maade. Naar der dernæst, og det var det andet Punkt, yttredes, at denne Byrde var bleven saaledes udstrakt, at ogsaa private Sager bleve paa denne Maade befordrede, da er der ikke længere Tale om en urigtig Forstaaelse og Fortolkning af Loven, men saa er der Tale om en grov Lovovertrædelse, begaaet af en Enkelt, og den maatte man da bringe for Dagen og anklage; men jeg troer ikke, man skal anføre den, naar der tales om en Forandrung i og en Ophævelse af, hvad der forresten hidtil endnu har Lovhjemmel. Det er ubilligt, paa denne Maade, efter en maaskee meget indskrænket og enkeltstaaende Erfaring, at kaste en Skygge paa en heel Stand, der lovlig er i Besiddelse af denne Ret og som, jeg troer, i det Hele benytter den liberalt, men dog med en vis Birrelighed har modsat sig denne Retts Ophævelse; forresten have jo mange Præster været meget ivrige for, at den skulde ophæves.

Orsted: Det er vistnok, at man ved en subtil Fortolkning af Skoleanordningen af 29de Juli 1814, saavel som af det ældre Skolereglement fra 1806, hvoraf denne Bestemmelse er tagen, gjerne kan komme til det Resultat, at det, uagtet der tales om Befordring af Breve mellem Præsterne i Almindelighed, dog nærmere skulde bestemmes ved Lovens 2—15—7, men det maa bemærkes, at en anden Fortolkning forlangst er indført, og navnlig sees dette af et Cancellibrev af 1785, i hvis Følge man antog, at Degnene, som nu ikke længere bruges ved til Superintendenterne at besørge Breve, som gik fra Degn til Degn, nu burde i Almindelighed besørge Embedsbreve for Præsterne, og det var ikke ubilligt, at dette traadte istedet for den forrige større Byrde. Det var en i sig selv lidet betydelig administrativ Foranstaltning, og det laa i Sagens Natur, at man holdt sig til den bestaaende Tingenes Orden, og der er heller ikke Spor i den nævnte Sto-